

SUNUŞ

Edebiyat metinleri, ancak okunduklarında yeniden canlılık bulurlar. Onları okumanın yollarından biri ise 'okumaya karar vermek'tir. Yazarlara dair anma programlarının, dergi özel sayı ve bölümlerinin belki de en önemli işlevi ele alınan kişinin eserlerinin yeniden hatırlanması, söz konusu metinlerin bir daha okunmasına fırsat sağlanmasıdır. Okumanın, içselleştirmenin, entelektüel hazın neredeyse tamamen yerini 'izlemeye', 'bakmaya' bıraktığı bu dijital çağda belki öncesine göre okuma eylemi çok daha önemli hâle gelmiştir ve okumanın edebî biçimi cümleyi de insanı da yeniden derleyip toparlayacak tek sığınağa dönüşmüştür. Elinizdeki özel bölümün hazırlanmasının temel sebebi tam da budur: Doğumunun 100. Yılında Tarık Buğra'yı bir kez daha hatırlamak, okuyucuyu bir kez daha onu yeniden okumaya çağırarak...

Tarık Buğra (1918-1994), farklı edebî türlerde kaleme aldığı eserleriyle Türk edebiyatının 1950 sonrasındaki döneminde belirleyici rol oynayan önemli yazarlarından birisidir. Edebî eserlerinin yanı sıra gazetecilik tecrübesiyle de Türk basın ve düşünce hayatına katkıda bulunan Buğra, geride bıraktığı külliyatıyla bugün de canlılığını koruyan eserlere imza atmıştır. Bunda hiç kuşkusuz yazarın Türkiye'nin belli dönemlerini sosyal, siyasal ve kültürel öğelerin hiçbirini iskalamaksızın ele almasının büyük rolü bulunmaktadır. Romanları başta olmak üzere denemeleri, köşe yazıları ve hikâyeleri aynı zamanda Türkiye'nin siyasal hayatının birer panoramasını gösterirler.

Yazar olmaya karar verdiği lise yıllarından itibaren kalemine sıkıca sarılan Tarık Buğra, yetmiş altı yıllık ömrünün yaklaşık elli yılı boyunca, kendisine hareket noktası olarak belirlediği, "insana büyüklüğünü anlatma çabasının" gereklerini yerine getirir. Romanlarında Türkiye'nin önemli tarihî dönemeçlerini aktiren yazar, edebiyata sadakatini kaybetmeden toplumsal meseleleri ele almayı başarmıştır. Gerek tarihî romanlarında gerekse politikanın toplum üzerindeki etkisini ele aldığı metinlerinin hareket noktasını oluşturan düşünce, insanın yaratılmışların en şerefli olduğu inancı ve bu inanca uygun bir ruhsal büyüme süreci yaşaması gerektiğidir. Türk romanı-

nın özgün karakterleri arasında yer alan kahramanlarının ortak özelliği de bu bireyleşme sürecini yaşayarak ruhsal anlamda yeniden doğuşu gerçekleştirmeleridir. Hemen hemen bütün eserlerinde yansımaları görülebilecek olan yeniden doğuş teması, Tarık Buğra'nın insana bakışını özetleyen hâkim düşüncenin kurmaca dünyadaki görünümünü sunar. Dolayısıyla, Tarık Buğra'nın zamana yenik düşmemesindeki sır, eserlerindeki fikrî dinamizmle ilişkilidir. Yerli ve millî bir duyarlılıkla yazmasına rağmen insanı evrensel yönleriyle ortaya koyabilme başarısı, Tarık Buğra metinlerini Türk klasikleri arasına yerleştirmiştir.

Doğumunun 100. yılında Tarık Buğra'yı sanat anlayışı ve eserleriyle yeniden değerlendirmek ve yazarlığının farklı yönlerine ışık tutan yazılar eşliğinde yeniden anmak amacıyla hazırlanan bu özel bölümün, Tarık Buğra okuyucuları ve edebiyat araştırmacılarına faydalı olacağını umuyoruz. Esere kıymet biçmek konusunda sadece okurdan beklentisi olan Tarık Buğra, sağlıklı bir edebiyat eleştirisinin olmamasına yönelik eleştirilerini dile getirirken, metinlerindeki şifreleri çözecek okuyuculara ihtiyaç duyduğunu belirtir. Eserlerinde, toplumun ve bireyin manevi portresine dair tespitleri ön plana çıkarma gayreti ile yazan Tarık Buğra'nın fikrî ve edebî sahada verdiği mücadelenin yansımaları görülebilir. Bu sebeple Türkiye'nin hafızasını içinde barındıran Tarık Buğra külliyyatı, edebiyatın yanı sıra farklı disiplinler ışığında, yeni bakış açılarıyla yeniden ve yenilenerek okunmayı beklemektedir.

EDİTÖRLER